

PROGRAM REALIZACJI WEWNĄTRZSZKOLNEGO SYSTEMU
DORADZTWA ZAWODOWEGO
W SZKOLE PODSTAWOWEJ W GRABOWIE NAD PILICĄ
ROK SZKOLNY 2019/2020

WSTĘP

W procesie edukacji, doradztwo i orientacja zawodowa wpisują się w plan wychowawczy szkoły. Do funkcji doradztwa zawodowego zalicza się: kierowanie, doradzanie, sugerowanie, pomaganie w wyborze takiej ścieżki edukacyjno-zawodowej, która zagwarantuje pełny rozwój osobowy, czyli samorealizację. Dlatego też zadaniem doradcy zawodowego jest pomoc uczniom w przygotowywaniu się do trafnego wyboru szkoły i odpowiedniego profilu klasy. Charakter doradztwa zawodowego sprowadza się do tego, że w pełni jest respektowana i doceniana autonomia i indywidualność jednostki.

W oparciu o uzyskaną wiedzę na temat posiadanych cech charakteru, zdolności, zainteresowań, predyspozycji zawodowych, stanu zdrowia przedstawia się uczniowi informacje o możliwościach dalszego kształcenia.

Uczniowie kończący szkołę podstawową stają przed wyborem szkoły oraz kierunku dalszego kształcenia. Podjęcie decyzji o wyborze zawodu jest trudnym etapem w życiu. Ważne jest zatem wyposażenie młodzieży w umiejętności przydatne w podejmowaniu decyzji dotyczących wyboru zawodu, które rzutować będą na dalszy przebieg kariery zawodowej młodego człowieka. Uczeń powinien poznać siebie i własne predyspozycje zawodowe, by mógł dokonać prawidłowego wyboru. Bazując na zainteresowaniach oraz słabych i mocnych stronach każdego ucznia należy ukierunkować go na wybór dalszego kształcenia

i przygotować do podjęcia decyzji o wyborze zawodu. Proponowane w programie działania pozwalają uczniowi na lepsze przyjrzenie się sobie, analizę swoich mocnych i słabych stron, zainteresowań oraz cech osobowościowych -ważnych przy podejmowaniu decyzji. Zajęcia mają dostarczyć młodzieży oraz rodzicom wiedzy pozwalającej na świadomy wybór dalszego kształcenia oraz podjęcia decyzji dotyczących wyboru zawodu, poziomu i kierunku kształcenia. Zmiany na rynku pracy, pojawienie się nowych zawodów oraz istniejące bezrobocie wymaga od dzisiejszych absolwentów szkół podstawowych planowania własnej ścieżki kariery zawodowej, dużej mobilności i umiejętności aktywnego poszukiwania pracy.

Na każdy rok szkolny w szkole opracowuje się program realizacji wewnątrzszkolnego systemu doradztwa zawodowego.

ZADANIA DORADCY ZAWODOWEGO

- 1) systematyczne diagnozowanie zapotrzebowania uczniów i słuchaczy na działania związane z realizacją doradztwa zawodowego;
- 2) prowadzenie zajęć z zakresu doradztwa zawodowego
- 3) opracowywanie we współpracy z innymi nauczycielami, w tym nauczycielami wychowawcami opiekującymi się oddziałami, pedagogami, programu, i koordynowanie jego realizacji;
- 4) wspieranie nauczycieli, w tym nauczycieli wychowawców opiekujących się oddziałami, pedagogów, w zakresie realizacji działań określonych w programie
- 5) koordynowanie działalności informacyjno-doradczej realizowanej przez szkołę, w tym gromadzenie, aktualizowanie i udostępnianie informacji edukacyjnych i zawodowych właściwych dla danego poziomu kształcenia;
- 6) realizowanie działań wynikających z programu

GŁÓWNE CELE PROGRAMU

- a) przygotowanie dzieci i młodzieży do podjęcia decyzji o dalszym kształceniu i przyszłej aktywności zawodowej,
- b) wyposażenie uczniów w umiejętności służące podejmowaniu właściwych decyzji życiowych,
- c) określeniu własnych predyspozycji i zainteresowań,
- d) przygotowanie rodziców do efektywnego wspierania dzieci w podejmowaniu decyzji edukacyjnych i zawodowych,
- e) gromadzenie informacji dotyczących trendów rozwojowych w świecie zawodów i zatrudnienia,
- f) pomoc nauczycielom w realizacji tematów związanych z wyborem zawodu

SZCZEGÓŁOWE CELE PROGRAMU

Uczniowie

- Poznanie siebie, samodiagnoza preferencji i zainteresowań zawodowych;
- Kształtowanie umiejętności planowania dalszego rozwoju edukacyjno-zawodowego kontynuowania nauki w szkołach programowo wyższych;
- Podejmowanie decyzji zawodowych i edukacyjnych z uwzględnieniem swego stanu fizycznego i zdrowotnego;
- Kształtowanie odpowiedzialności za własny rozwój zawodowy;
- Kształtowanie umiejętności określania swoich celów życiowych, sprawnego komunikowania, autoprezentacji, radzenia sobie ze stresem;
- Określenie swojego potencjału jako podstawy do kształtowania przyszłości;
- Uświadomienie uczniom konieczności konfrontowania wiedzy o zawodach z wiedzą i aktualnymi trendami na rynku pracy;
- Wyrobienie w uczniach pozytywnych postaw wobec pracy.

Nauczyciele

- Uświadomienie nauczycielom konieczności wplatania w treści przedmiotowe tematyki z zakresu orientacji zawodowej;
- Pomoc nauczycielom w realizacji tematów z zakresu problematyki wyboru zawodu i możliwości kształcenia w ramach lekcji przedmiotowych;
- Wypracowanie materiałów pomocniczych do prowadzenia zajęć z orientacji zawodowej na godzinach wychowawczych i spotkaniach z rodzicami.

Rodzice

- Dostarczenie informacji o zawodach, aktualnych trendach na rynku pracy;
- Dostarczenie wiedzy o dziecku, jego umiejętnościach, preferowanych, wartościach, zdolnościach, zainteresowaniach, mocnych i słabych stronach;
- Zapoznanie rodziców z problematyką wyboru zawodu i możliwościami dalszego kształcenia;
- Dostarczenie informacji o ścieżkach edukacyjnych, przeciwwskazaniach zdrowotnych;

PROGRAM PONADTO OKREŚLA:

- 1) działania związane z realizacją doradztwa zawodowego, w tym:
  - zapoznanie z wybranymi zawodami
  - pobudzanie zainteresowań i uzdolnień
  - rozwijanie zainteresowań
  - rozpoznawanie uzdolnień
  - kształtowanie pozytywnych postaw wobec pracy i edukacji
  - wspieranie w procesie przygotowania do świadomego i samodzielnego wyboru kolejnego etapu

kształcenia

- wspieranie w procesie przygotowania do świadomego i samodzielnego wyboru właściwego zawodu
- uwzględnianie predyspozycji zawodowych
- informacje na temat systemu edukacji i rynku pracy
- analiza zawodów przyszłości

2) tematykę działań, z uwzględnieniem treści programowych z następujących działów:

poznanie siebie, świat zawodów i rynek pracy, rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie, planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych

METODY I FORMY REALIZACJI DZIAŁAŃ

- pogadanki
- warsztaty zawodoznawcze
- spotkania zawodowe
- ankiety, kwestionariusze
- konkursy
- rozmowa doradcza w punkcie konsultacyjnym
- poradnictwo indywidualne i grupowe
- lekcje wychowawcze
- wycieczki do zakładów pracy
- testy
- lekcje wychowawcze;
- zajęcia edukacyjne z zakresu preorientacji zawodowej (warsztaty, pogadanki, dyskusje, karty pracy, testy predyspozycji);
- lekcje przedmiotowe, na których są realizowane treści z zakresu orientacji zawodowej;
- wyjścia edukacyjne;
- spotkania z zaproszonymi gośćmi;
- indywidualne konsultacje;
- spotkania z rodzicami;
- kierowanie do specjalistów;

ZADANIA I TERMINY REALIZACJI DZIAŁAŃ

Lekcje ze szkolnym doradcą zawodowym Cały rok szkolny

Spotkania indywidualne z doradcą Cały rok szkolny

Przeprowadzenie pogadarek tematycznych Lekcje wychowawcze, lekcje doradztwa

Warsztaty szkolne na temat doradztwa zawodowego Wybrany miesiąc w I semestrze nauki

Spotkania z rodzicami Wywiady szkolne, spotkania indywidualne

Wycieczki do miejsc pracy Na zakończenie cyklu zajęć z doradztwa zawodowego

1) osoby odpowiedzialne za realizację poszczególnych działań

dyrektor szkoły

szkolny doradca zawodowy

wychowawcy klas

pedagog szkolny

nauczyciele przedmiotowi

2) podmioty, z którymi szkoła współpracuje przy realizacji działań

poradnia psychologiczno - pedagogiczna
urząd pracy
ochotnicze hufce pracy
firmy na lokalnym rynku pracy
biblioteka pedagogiczna
szkoły ponadpodstawowe prowadzące kształcenie zawodowe
placówki doskonalenia nauczycieli

ZASOBY

sale wyposażone w rzutniki multimedialne
programy komputerowe i płyty CD, DVD, filmy zawodoznawcze KOWEZIU
biblioteka szkolna
literatura
szkolny doradca zarodowy
nauczyciele wos-u, wychowawcy, nauczyciele przedmiotów

PRZEWIDYWANE REZULTATY (EFEKTY)

Uczeń po zrealizowaniu zajęć potrafi:
dokonać adekwatnej samooceny
rozpoznać mocne i słabe strony
wymienić zdolności, zainteresowania i umiejętności
racjonalnie planować ścieżkę edukacyjno - zawodową
dostosować się do zmian
analizować źródła informacji edukacyjno - zawodowej
potrafi wybrać szkołę ponadpodstawową zgodną z jego zainteresowaniami
współpracować w zespole
sporządzić CV i list motywacyjny
skutecznie zaprezentować się
zachować się asertywnie
dopasować kompetencje do zawodu
sprawnie się komunikować
przewidzieć skutki działań

EWAULACJA PROGRAMU

Ewaluacja realizacji zadań z zakresy doradztwa zawodowego dokonywana jest na podstawie rozmów z uczniami (autoanaliza, informacja zwrotna), rodzicami, wychowawcami klas, pedagogiem szkolnym oraz dokumentacji szkolnej. Ewaluacja odnosi się do wszystkich rodzajów działań z uczniami: udzielanej informacji, rozmów z uczniami, pracy grupowej.

TREŚCI PROGRAMOWE Z ZAKRESU DORADZTWA ZAWODOWEGO DLA PRZEDSZKOLI I KLAS I - VIII SZKOŁY PODSTAWOWEJ

DLA PRZEDSZKOLA

1. Poznanie siebie

Dziecko:

określa, co lubi robić;

podaje przykłady różnych zainteresowań;

określa, co robi dobrze;

podejmuje działania i opisuje, co z nich wyniknęło dla niego i dla innych.

2. Świat zawodów i rynek pracy

Dziecko:

2.1 odgrywa różne role zawodowe w zabawie;

2.2 podaje nazwy zawodów wykonywanych przez osoby w jego najbliższym otoczeniu i nazwy tych zawodów, które

wzbudziły jego zainteresowanie, oraz identyfikuje i opisuje czynności zawodowe wykonywane przez te osoby;

2.3 wskazuje zawody zaangażowane w powstawanie produktów codziennego użytku oraz w zdarzenia, w których dziecko uczestniczy, takie jak wyjście na zakupy, koncert, pocztę;

2.4 podejmuje próby posługiwania się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny;

2.5 opowiada o sobie w grupie rówieśniczej.

3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie

Dziecko:

3.1 nazywa etapy edukacji (bez konieczności zachowania kolejności chronologicznej);

3.2 nazywa czynności, których lubi się uczyć.

4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych

Dziecko:

4.1 opowiada, kim chciałoby zostać;

4.2 na miarę swoich możliwości planuje własne działania lub działania grupy rówieśniczej przez wskazanie pojedynczych czynności i zadań niezbędnych do realizacji celu;

4.3 podejmuje próby decydowania w ważnych dla niego sprawach, indywidualnie i w ramach działań grupy rówieśniczej.

DLA KLAS I -III SZKOŁY PODSTAWOWEJ

1. Poznanie siebie

Uczeń:

opisuje swoje zainteresowania i określa, w jaki sposób może je rozwijać;

prezentuje swoje zainteresowania wobec innych osób;

podaje przykłady różnorodnych zainteresowań ludzi;

podaje przykłady swoich mocnych stron w różnych obszarach;

podejmuje działania w sytuacjach zadaniowych i opisuje, co z nich wyniknęło dla niego i dla innych.

2. Świat zawodów i rynek pracy

Uczeń:

odgrywa różne role zawodowe w zabawie;

podaje nazwy zawodów wykonywanych przez osoby w bliższym i dalszym otoczeniu oraz opisuje podstawową specyfikę pracy w wybranych zawodach;

opisuje, czym jest praca, i omawia jej znaczenie w życiu człowieka na wybranych przykładach;

omawia znaczenie zaangażowania różnych zawodów w kształt otoczenia, w którym funkcjonuje;

opisuje rolę zdolności i zainteresowań w wykonywaniu danego zawodu;

posługuje się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny.

3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie

Uczeń:

uzasadnia potrzebę uczenia się i zdobywania nowych umiejętności;

wskazuje treści, których lubi się uczyć;

wymienia różne źródła wiedzy i podejmuje próby korzystania z nich.

4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych

Uczeń:

opowiada, kim chciałby zostać i co chciałby robić;

planuje swoje działania lub działania grupy, wskazując na podstawowe czynności i zadania niezbędne do realizacji celu;

próbuje samodzielnie podejmować decyzje w sprawach związanych bezpośrednio z jego osobą.

DLA KLAS IV -VI SZKOŁY PODSTAWOWEJ

1. Poznawanie własnych zasobów

Uczeń:

określa własne zainteresowania i uzdolnienia oraz kompetencje;

wskazuje swoje mocne strony oraz możliwości ich wykorzystania w różnych dziedzinach życia;

podejmuje działania w sytuacjach zadaniowych i ocenia swoje działania, formułując wnioski na przyszłość;

prezentuje swoje zainteresowania i uzdolnienia wobec innych osób z zamiarem zaciekawienia odbiorców.

2. Świat zawodów i rynek pracy

Uczeń:

wymienia różne grupy zawodów i podaje przykłady zawodów charakterystycznych dla poszczególnych grup, opisuje różne ścieżki ich uzyskiwania oraz podstawową specyfikę pracy w zawodach;

opisuje, czym jest praca i jakie ma znaczenie w życiu człowieka;

podaje czynniki wpływające na wybory zawodowe;

posługuje się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny;

wyjaśnia rolę pieniądza we współczesnym świecie i jego związek z pracą.

3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie

Uczeń:

wskazuje różne sposoby zdobywania wiedzy, korzystając ze znanych mu przykładów, oraz omawia swój indywidualny sposób nauki;

wskazuje przedmioty szkolne, których lubi się uczyć;

samodzielnie dociera do informacji i korzysta z różnych źródeł wiedzy.

4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych

Uczeń:

opowiada o swoich planach edukacyjno-zawodowych;

planuje swoje działania lub działania grupy, wskazując szczegółowe czynności i zadania niezbędne do realizacji celu;

próbuje samodzielnie podejmować decyzje w sprawach związanych bezpośrednio lub pośrednio z jego osobą

DLA KLAS VII - VIII SZKOŁY PODSTAWOWEJ

1. Poznawanie własnych zasobów

Uczeń:

określa wpływ stanu zdrowia na wykonywanie zadań zawodowych;
rozpoznaje własne zasoby (zainteresowania, zdolności, uzdolnienia, kompetencje, predyspozycje zawodowe);
dokonuje syntezy przydatnych w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej informacji o sobie wynikających z autoanalizy, ocen innych osób oraz innych źródeł;
rozpoznaje własne ograniczenia jako wyzwania w odniesieniu do planów edukacyjno-zawodowych;
rozpoznaje swoje możliwości i ograniczenia w zakresie wykonywania zadań zawodowych i uwzględnia je w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej;
określa aspiracje i potrzeby w zakresie własnego rozwoju i możliwe sposoby ich realizacji;
określa własną hierarchię wartości i potrzeb.

2. Świat zawodów i rynek pracy

Uczeń:

wyszukuje i analizuje informacje na temat zawodów oraz charakteryzuje wybrane zawody, uwzględniając kwalifikacje wyodrębnione w zawodach oraz możliwości ich uzyskiwania;
porównuje własne zasoby i preferencje z wymaganiami rynku pracy i oczekiwaniami pracodawców;
wyjaśnia zjawiska i trendy zachodzące na współczesnym rynku pracy, z uwzględnieniem regionalnego i lokalnego rynku pracy;
uzasadnia znaczenie pracy w życiu człowieka;
analizuje znaczenie i możliwości doświadczania pracy;
wskazuje wartości związane z pracą i etyką zawodową;
dokonuje autoprezentacji.

3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie

Uczeń:

analizuje oferty szkół ponadpodstawowych i szkół wyższych pod względem możliwości dalszego kształcenia, korzystając z dostępnych źródeł informacji;
analizuje kryteria rekrutacyjne do wybranych szkół w kontekście rozpoznania własnych zasobów;
charakteryzuje strukturę systemu edukacji formalnej oraz możliwości edukacji pozaformalnej i nieformalnej;
określa znaczenie uczenia się przez całe życie.

4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych

Uczeń:

dokonuje wyboru dalszej ścieżki edukacyjno-zawodowej samodzielnie lub przy wsparciu doradczym;
określa cele i plany edukacyjno-zawodowe, uwzględniając własne zasoby;
identyfikuje osoby i instytucje wspomagające planowanie ścieżki edukacyjno-zawodowej i wyjaśnia, w jakich sytuacjach korzystać z ich pomocy;
planuje ścieżkę edukacyjno-zawodową, uwzględniając konsekwencje podjętych wyborów